

TOEMET-HOOI

EEN HAFFELTJE LAOTBLOEIERS

VAN

JODOCUS

TOEMET-HOOI

EEN HAFFELTJE LAOTBLOEIERS

VAN

JODOCUS

Copyright: niets uit deze bundel mag in welke vorm dan ook worden gepubliceerd
of vermenigvuldigd zonder schriftelijke toestemming van de auteur:
Jacques Stroucken, Voorbrugstraat 3 Moergestel.

1^e druk 1993 (300 expl.)
2^e druk 1995 (300 expl.)

Hij was de tweede oppersauwelaar van het dorp en schupte het desondanks tot het voorzitterschap van Hengelsportvereniging De Rietvoorn. Hij is al een tijdje Gregoriaans zanger en kwekt sinds kort ook mee in het koor van Moergestels volksvertegenwoordigers.

Maar toch: als de gemeente ooit ernst maakt met dat medollicke en Jacques Stroucken krijgt er een, dan moet dat in zijn hoedanigheid van Jodocus wezen. Nergens getuigde hij van meer representativitèet voor de gemeenschap waarin hij in de jaren zeventig kwam wonen, dan in zijn dialectgedichten voor Moergestel Nieuws.

Na vele jaren zijn ze nu gebundeld.

Ik glimlach waar hij daauwtrapperij op gaauwtapperij laat rijmen.
Ik houd mijn adem in als hij zijn opa buitenste binne keert.
De taal van Jodocus is niet plat. Zijn gedichten hebben diepte.

Er zijn weinig classici die regelmatig opduiken aan de toog van De Klaore en dat de stamgasten daar nu zo ongelukkig mee zijn: nou nee. Maar doctorandus Jacques Stroucken is er welkom. Hij verstaat de stem des volks. Had ie een hondje, en was het een teefje, dan was ze nimmer loops, wel eens lups, dan wierp ze jong, zeker geen pups.

Wat zeg ik, als Jacques Stroucken zelf een hondje kon zijn
- dat heimelijk verlangen geeft hij prijs in nota bene zijn Ode aon Gessel -, zeker weten dat hij dan bij de baas hierboven zou schooien om de statuur en inborst van het boerenras Fox Populi.

Tom Tacken.

KERKHOF

Dur liggen der veul die ik goe hèn gekend:
onze vadder, onzen opa, ons Mie;
Ze ware in 't leve zoveul nie gewend.
mar toch, doodgaon dè wouwe ze nie.

Dur liggen der veul die me vrimd zèn gewist,
van vruuger, mar ok wel van naauw;
de dood heej ze allemaol netjes gekist,
en ze zonken aon 't zelfde taauw.

De pestoor zong ze ammaol den himmel in,
mar wie wit waor ze zèn belaad?
Ut geleuf, daor zit ok al de schimmel in,
ut geleuf in den aandere kaant.

Dur liggen der veul meej un grote zerk.
mar ok meej un houte kruis.
Meschient ginge d'urste wè meer naor de kerk,
Mar meschient ben ik ok wel abuis.

Ik hèn hier al dikkels mèn plekske bepaold,
mar un aander gong aaltij veur.
De dood is doodeerlek: hij klopt onbetaold
aon un schoon en un lilleke deur.

*Met Allerheiligen werden de heiligen van hun sokkels
gehaald en in 't priesterkoor ten toon gesteld.*

ALLERHEILIGE

Ze stonne vammèrge meej zesse in 't koor,
vur ut uurst afgedaold van dur voetstuk.
Sint Ermelindes keek naor de pestoor
of ze zegge wouw: denkt aon oewen bloeddruk.

Ik denk bè mun ège: wè zèn ze toch klèn.
wè staon ze daor vrimd en onwennig.
Dur ziel moet al lang in den himmel zèn.
Doen ze daorum vur ons zo eenkennig?

Vur ons is den himmel ok weggeleej,
mar zô'n we wel wille verstekke?
En witte wè toen sint Sebastiaan zeej?:
Ge kunt er gin pijl mir op trekke!

ABRAM

Ik heb um gezien op de valreep van 't jaor:
hij waar oud, mar ie kos nog goed lope;
hij ha unnen baord van spierwit haor
en ut hoofddeksel van unne pope.

Hij gaaf me de vèf, mar ie zeej nie veul.
Ik zeg: zet oe in mènne teevee-stoel.
Mar hij zeej: ak es wè meej de kender **speul**,
ak meej hullie un spelleke mee sjoel?

Hij schoof alle schève, nie meej geweld,
mar vurzichtig as gaauwe munte.
En toen ze op 't lest vur um wiere geteld,
toen hattie precies veftig punte.

Ons vrouw zeej: wè hadde gè gère gehad?
Hij zeej: 'k hè vandaog veul geplosterd.
Van stol en banket zè ik hillemaol zat:
Gif mar un beschutje mee mosterd.

LEIPZIGER MESSE

Wè'k naauw toch geheurd hè, vanaovend op 't koor!
daor slaode van achterover!
Dè mèdje van wittewel, die aauw sloor,
traauwt meeje unne meens uit Hannover!

Dès wèd ut de gooi, zeeje ik meeje unne laach;
mar toch stao'k noch recht op mun bene.
't Is ok ginnen afstaand vandaag den dag:
In vier uurkes rijde der hene.

Dè hen we ok veur, om der hene te gaon:
we vertrekke om kwart over zesse.
En we zinge daor dan, dè zut ok nog verstaon,
ik mèn host: de Leipziger Messe.

JAPANSE KERS-IDYLLE

Hij stao daor zo freet as un himmels boeket
op mun graasveld te geuren en kleuren.
Ik hè munne stoel in zun schaoduw gezet:
‘t is vekaansie! Wè kan me gebeure!

Zwaorlèvige hommels en vliegskes van goud
zèn druk in de weer rond de blommen;
ut gromt en ut gonst en ut vliegt en ut dauwt
om ut uurst bè de honing te kommen.

Van bieje en wepse hèk naauw nog gin laast,
die kunne de kaauw nog nie lèje;
aachter munne rug in de heg en de maast
zèn de musse al volop aont vrèje.

Mun boek laot ik dicht en mun oge gaon toe.
Un zaolig gevuul zo te drome!
Soms denk ik: ik leef pas volop ak niks doe,
ak mar alles laot gaon en laot kome.

Unnen droom duurt nie lang en den bloesem vergaot;
daor zun we ‘t wel meeje moete stelle.
Ons To lapt de raome en roept inins kwaod:
Ik docht dè gè èrpel zôt schelle!

OPA

Hij zaat
in zun eige gekeerd
himmaol te buiteste binne
opa te zèn;
zinde wè
dan gong ut
gelèk
laangs um hinne.

Un fles
-docht ik dik, ak um zaag-
toe den bojem toe uitgedronke,
heej nog alleen mar un ziel
en den droes
die omleeg is gezonke.

Gaondeweg
wier ut vlèmke al klèner;
ge zaagt ut gebeure;
ge hield oewen aojem
hòst in
om ut wonder
niet te versteure.

Hauwdoe.....
Hij gaaf me gin haand;
mar ik naam wèttie nie mir wô geve;
Ik vuulde
de klopp
van
zun
hart
aon de binnekaant
van zun leve.

Mazzel Tov.

ONS OMA

Ons Oma wordt oud, en ik twèfel der aon
of dur herses nog goed functionere;
ze is zotterdaag meej de bus meegegaon
om ver weg te gaon dimmonstrere.

Vruuger kreedde ut meens meej gin stok ut de deur:
ze ha meer as genogt aon der ège.
Vur de praot, zin ze, daor hèn we manne veur:
un vrouwmens moet bidde en zwège.

Mar sènds ze alleen is, ist nie mir wèt waar:
den atoombom, daor is ze op tege,
ze makt tege Kalkarheffing bezwaor.
en ze heej ok al wè tegen Reagan.

Ze heej durren bontjas de deur ut gedaon
en den opbrengst aon Green Peace gegeven.
Ze lustert werchtig naor Den Rojen Haan
en ze mènt desse naauw pas gao leve.

Ze gao aaf en toe naor ut vrouwecafé
en klaoverjast meej unnen homo;
Ze haangt Fidel Castro op dur weecee
en bove dur bed Perry Como.

En witte wèsse de zotterdaag zeej,
toen ze thuiskwaam van dè demonstrere?
Ut volgend jaor loop ik zeker wir meej,
as we zolang de bom kunne kere.

OPEN DAG VOLKSTUINTJES

“Ge heuft nie slecht”, zeej buurman Toon
die ok waar komme kèke.

“Oewen andèvie kropt al schoon,
oew peej staon mooi in ‘t rèjke.

“Oew juin schiet al bekaant in ‘t zaod,
oew boon staon mals te klimme;
mar meej oew witlof zède laot.
En wè ‘s dè, gatvergimme?”

“Dè zèn rooj spruite”, zeej ik fier;
“en dè daor pasternake;
dè spul daor onder dieje vlier
dè ‘s om soep van te maoke”.

“Dan hè’k nog paprikas in ‘t gruun
en kruizemunt, en dille,
die is vur ongediert immuun
en kan oew koppènt stille”.

“En dè daor is mèn marjolèn,
dè weet ik ut mun flora”.
“‘t Is schoon”, zeej Toon, “en ‘t ruukt ok fèn,
mar ik haauw ut bè mèn Dora”.

DE VOLKSTUINDERS

De volkstuinders hebben ut druk mee*j* de pluk
van peule en erte en bone;
vur hullie bestaot er geen groter geluk
as mekaar dur produkte te tone.

Piet hee*j* unne snijboon van 40 lank,
en Willem van é*én* staok 3 kilo:
Mar Toon hee*j* 'nen bloemkool zo groot en zo blank
as de borst van de Venus van Milo.

Zo hèn z'ammaol iets wè un aander nie hee*j*:
of groter, of dikker, of beter;
Mar ik hè 'nen molshoop mee*j* un dursnee*j*
van ruim aanderhalve meter!

BLOTE KNIEJES

Ons moeder zaoliger zeej tien kir daags:
Ge meugt God op oew blote kniejes danke!
En ik vuul nog dikkels naor de dikke laag
ilt van de harde houte kerkbaanke.

Den tèt van blote kniejes is gewist.
Ons moeder ok. Mar 'k heur et ze nog zegge.
En in de kerk is 't alle daag vort fist.
Ge hoeft er ok gin kusses mir te legge.

Mar toch, somtèds, ast kerkvolk huistoe gao,
en 'k luster naor de leste urgelklaanke.
Wô'k dè ons moeder nog es naost me zaat:
Dan zô 'k God op mun blote kniejes danke!

VUR DE THUISBLÈVERS

Ik zit hier zo fèn aon de Moezel
meej vur me un goei glas wèn.
Ik lig achteruit en ik doezel:
wè ist aon de Moezel toch fèn!

Ons vraauw is werempel gaon stadte:
die zie'k vur den aovend nie trug.
Ut geld kriebelt wir in dur jatte,
ok al groeit ut mèn nie op munne rug.

De kènder? Daor hèk ok gin kend aon!
Die speule meej Heinz en meej Ruth.
Onzen Bart schènt: du dreckiger sprienkhaon!
t'Is nie mooi, mar toch doeget me goed.

In Gèssel, daor zalt naauw wel stil zèn:
iedereen zuukt de rust ver van huis.
Mar de rust is mar net wor-t-ie wil zèn:
as gè vortgaot, dan komt ie net thuis.

*Op de eerste zondag van mei trekt de harmonie
er in alle vroegte op uit voor het traditionele
"Daauw-trappen".*

DAAUW-TRAPPE

Den daauw laag as purpere pèrels
te fonkele over de waai;
in ut hout sloege vinke en mèrels
en de leeuwerik schoot ut de haai.

De koeje die kwame gelope
nèjschierig as koeje zèn;
mar ut vèreke docht: laon we hope
desse gaauw opgetrommeld zèn!

In Osterwèk ginge ze kerke:
dès punt een van de daauwtrapperij.
Daornao waar den dorst gaauw te merke
en wier ut un gaauw-tapperij.

Want ut bier smakt zo goed in de mèrge
nao un brojke meej zoute worst;
en ge kunt van oew ège nie verge
degge thuis komt meej honger en dorst.

Opgewekt, mar wè slap in de kuite
kwame ze 's middegs wir trug;
de meziek ging zun buukske te buite
en de daauw liep dur laangs durre rug.

HERFST 1

Ut wèjt um ut huis en meej striemend geweld
Zwiept de regen umleeg ut de wolke.
De bome hèn lang al dur blaojer geteld
en ze zien al dur takke ontvolke.

De koeie die kaauwe ut graas in de waai
heel langzaam, meej maolende kieze;
‘t is net of ze denke: dur komt wel wir nèj,
mar ‘t is zund om de smaok te verlieze.

Ik loop in mun intje dur regen en wind
te denke aon niks en aon nerges.
Ons vrouw moppert strak: ge wit nojt waor ge zèt!
Mar dan zèk: ak nie hier zè zèk erges.

HERFST 2

Ut donkert al vruug en ut graas dreugt nie mir,
de beum gaon wir langzaam aon't ruije.
Nog efkes wè zon en dan zuuke we wir
in de kaast naor ons jaasse en truije.

De mais is gekneusd en ut laand wir gepluugd,
de grond leej wir kaol te verwochte.
De mist heej zich wir bij de èrde gevuugd
en de veugels verhuize mee klochte.

't Is net of de meense ok aandere zèn,
wè meer op dur ège, wè muuger.
Wè sommers zo groot leek lèkt naauw zo klèn,
wè zo laot leek lèkt naauw zoveul vruuger.

AS UT AON MÈN LAAG_____

Wè'k wô hê'k nog nojt nie gekrege,
En wè'k kreeg hê'k mar zelde gewuld.
As't ojt meeviel, dan viel 't al nie tege;
wô 'k ojt biefstuk, dan waar ut mist zult.

Ik hê gedromd van unne nieuwe mercedes,
mar ut wier unnen stokauwe ind,
unnen ind mee'j al zeuve verledes
en die waggelt op iedere wind.

Ik hê gedocht aon un huis mee'j unnen op'rit,
unnen tuin van unnen hille kèk wèd;
mar ik denk dè't er nie vur oe opzit
as ge er nie vur gebore zèt.

Ik hê gehopt op un reis um de èrde,
mar ik kwaam aamper over de grens;
as't aon mèn laag ha'k jaachthond en pèrde;
as't aon mèn laag, ha'k naauw ginne wens.

As't aon mèn laag.....Daor zè'k van geschrokke!
As't aon mèn laag han d' aander nie veul.
Ons vraauw stopt mun sondaagse sokke
swels ik mee'j de kender speul.

LIJF EN LEDEN

Ons Mien kan meej dur haand nie ut de voete;
den dokter zeej, meej ut oog op durre rug,
dèsse dur wèrvels wè verdrèje moete,
dan krègt zut op dur heupe nie zo vlug.

Ze heej aaltèj ut volle borst gezonge,
dur oor aon jan en alleman geleend,
en as de kènder aon dur lippe honge
staak ze dur neus omhoog krèk as un eend.

In ellebogewerk waar ze bedreve,
ze hagget hôst gelèk onder de knie,
ze heej nojt niks op durren buik geschreve,
en ok dur hiele lichte deej ze nie.

Ze waar, dè moet gezeej, goed bè de pinke;
ze ha mèn, sènds den traauw, onder den duim;
ze liet dur taande zien, ent ware flinke;
dur haor haolde ze trug, en dik heel ruim.

Ze moet hals over kop en meej hangende pote
schoorvoetend naor ut nuuwe ziekenhuis;
dur haand in ège boezem, 't is un grote,
en zonder tongriem komt ze dan wir thuis.

*Op woensdag 14 mei a.s. wordt het nieuwe
Trappistenbier officieel geïntroduceerd
bij de Moergestelse kastelijns.*

UT NUUW TRAPPISTEBIER

Un hil aauw tradisie in ere hersteld:
de Trappiste gaon zèlf wir aont braauwe!
Un ège resèpt, hèn ze mèn al verteld,
mar wèt is hèn ze vur dur gehaauwe!

Toch kunde wel raoje wèn bier dè dè is:
dès bier van gebed en van zwège;
in stilte gebraauwe, in zwège gegist:
un bier dè naor stilte doet nège.

Tis bier vur den aovend, as ge vermuujd
nog èfkes aon niks mir wilt denke;
dan heurde ut laand waor de gèrst heej gegruujd,
en dan vuulde den himmel oe wenke!

ODE AON GESSEL

De meense in Gessel zèn van un goei sort
en veul romser nog dan de pestoor.
Ut vraauwvolk dè draogt er durgaons nog 'ne schort,
maar in 't bungalowpark heus niet hoor!
Ut manvolk melkt duive en drinkt tussenbèj
un glaoske bè Haans of bè Toon.
De mèdjies zèn fris as bè Chrisjes de preij
en de jong as bè Henke de boon.

De honde in Gessel zèn van un goei sort
en de teve zèn durig lups;
die bringe per jaor hil wè hundjes vort,
mar in 't bungalowpark werpt men pups.
De vraauwkies die lopen der meej aon de lèn
en dan stao ik zo gère vur't raom
te denke: kon ik mar zo'n hundje zèn!
Mar ons Mien zeej dan: deggoe nie schaomt!

De boeren in Gessel zèn van un goei sort,
en de vèrkes die zèn naovenaant;
die meste ze groot vur de vleesexport,
mar de zèk giete ze over ut laand.
En as dan de wènd naor ut durp toe wèjt
dan geniet ik die gesselse geur;
mar in 't bungalowpark zegt mevrouw: Adelhèt,
s'il vous plait, sluit je even de deur?

*Het gemeentebestuur van Moergestel overweegt een
gemeentelijke onderscheiding voor bijzonder
verdiensterlijke burgers in te stellen.*

UN MEDOLLEIKE VAN DE GEMINTE

Liepte aaltij veurop, overal achter aon,
en staakte oew neus er veul tusse;
hedde dè jaorelang meeje ambisie gedaon
en waarde gin vriend van de Russe:
dan krède gè strak, wie of wè ge ok zèt,
en 't nukt nie van wè vur gezinte,
as daank vur oew representativitèt:
un medolliche van de geminte.

Waarde saoves nôôt thuis en int weekend bezet,
zaatte ôk nog in zeuve besture;
hadde soms aon den dèk hil wè zooje gezet,
of stonde vur hetere vure:
dan krède gè strak, wie of wè ge ôk zèt,
as aonvulling op al oew linte
en daank vur oew representativitèt:
un medolliche van de geminte.

Hedde't net nie gehaold, mar ge waart goed op weg
toen ze oe naor de kerk hèn gedraoge.
Zeeje alleman: heej dieje meens toch wir pech,
ze han ut al vurm um gevraoge:
dan krède gè strak, wie of wè ge ok zèt,
en al ist dan mar op oew gebinte,
as daank vur oew representativitèt:
un medolliche van de geminte.

DEN AAUWE MISTER

De mister ston ruim virtig jaor vur de klas
en kon nog mar moejeluk schèje.
Zun vraauw sloeg de krijtwolke ut zunne jas:
Ze ware vort meej durren bèje.

Hij schelde de èrpel en zoog ut karpet
en haolde ut brood bè den bekker;
mar snaags laag ie mistal te drèjen in bed,
of te lustere naor zunne wekker.

Tot dettum zun vraauw op den uurste kerstdaag
un heel doos gaaf mee tuubkes en kwaaste;
ze wies nog van vruuger..... Hij ging aon de slaag,
en zun verf waar al op meej de vaaste.

Hij schilderde al wèttie schildere kos,
in un stèl die nog nojt waar beschreve:
Hij zaat laangs de straot en ie zaat in ut bos
op zun stoeltje, mar soms ok er neve.

Op de vloojemèrt lage zun duukskes te koop
vur de missie van paoter de Kister;
Hij ha veul bekèks en verkocht unnen hoop:
want wie wilt er nou gin Aauwe Mister.

DEN EZEL

Den ezel waar muug en ie sjokte mar vort,
want wè hi unnen ezel te zegge?

Hij kende Sint Jozef van haver toe gort,
en ie wies desse ins aon zôn legge.

Maria, die klopte-n-um in zonne nek:
nog efkes, dan kunne we ruste!
Wè denkte van mèn! Nege maonde al zè 'k!
en dè ammaol vur keizer Augustus.

't Wier tèt vur den ezel; 't waar meer dan tèt
vur Maria, 't waar tèt vur de herders;
De koninge waren de ster al kwèt,
en ze dochte: hoe moet ut naauw verders?

't Wier tèt vur de wirreld; 't waar tèt vur God:
wè beloofd waar, dè moes mar gebeure.
Aanders kreeg ie nog meej zun profete mot,
want die han 't al gezeej lang teveure.

Toen is ie gebore, al waar 't in un stal.
Daor zèn der wel meer in gebore.....
Den os sliiep vaast, want die slaopt overal,
ok meej herders en engelenkore.

Koning Edward die kwaam meej un heel dik boek;
meej de Koran kwam Koning Komeni;
Koning Dries meej un bestek in un neteldoek:
Mar den ezel docht: dè mèn idee nie!

Ik geef um wè wermte, ik geef um wè rust;
Ik hèm meej Maria gedraoge;
zun moeder heej mèn op mun ore gekust:
en wè kan unnen ezel meer vraoge?

En God heej den ezel heel hoog gehad.
Zunne Zoon heet er zelf op gereje.
As ge Hum nie kunt volge is't ok wel zat
In den ezel zun voetspoor te treeje.

Dur zèn dur wel meer die dè deeje:
en ze leefden nog lang en tevreije!

DE PAOS-ENGEL

't Is heel lang geleje en 't waar ver van huis,
en gin meens higget echt zien gebeure;
't kwaam nie in de kraant en 't kwaam nie op de buis:
dus wè zôn we der nog over zeure.
Alleen diejen engel, die praote ze nao:
de Heer is verrezen, alleluia.

De vraauwe die liepe netuurlek veurop
om ut graf van de Heer te bezuuke;
ze han nog gin blummekes van de fleurop,
mar wel spulle om lekker te ruuke.
Ze zage den engel en zeejen um nao:
de Heer is verrezen, alleluia!

Jan en Piet, die um bèje heel goed han gekend
wôn de vraauwe nie zomar geleuve;
ze kwame meteen naor den hof toegerend,
ut was nog mar kwart over zeuve.
Ze vonde den engel en zeejen um nao:
de Heer is verrezen, alleluia!

't Is heel lang geleje en 't waar ver van huis;
mun verstaand zeej dè 't nie kon gebeure.
Ok Thomas zeej: gullie hèt ammaol abuis:
mar toen kwaam ie dur raome en deure.
Ik zeg toch mar liever den engel nao:
de Heer is verrezen, alleluia!

KOLOFON

De bundel TOEMET-HOOI is de eerste en waarschijnlijk laatste bundel van Jodocus. De meeste verzen verschenen eerder in Moergestel Nieuws.

Hij werd in beperkte oplage gedrukt bij SM Offset Drukkerij te Moergestel. Vijftig exemplaren zijn genummerd en gesigneerd door de schrijver.